

LULEÅ

EN TIDNING FRÅN LULEÅ KOMMUN

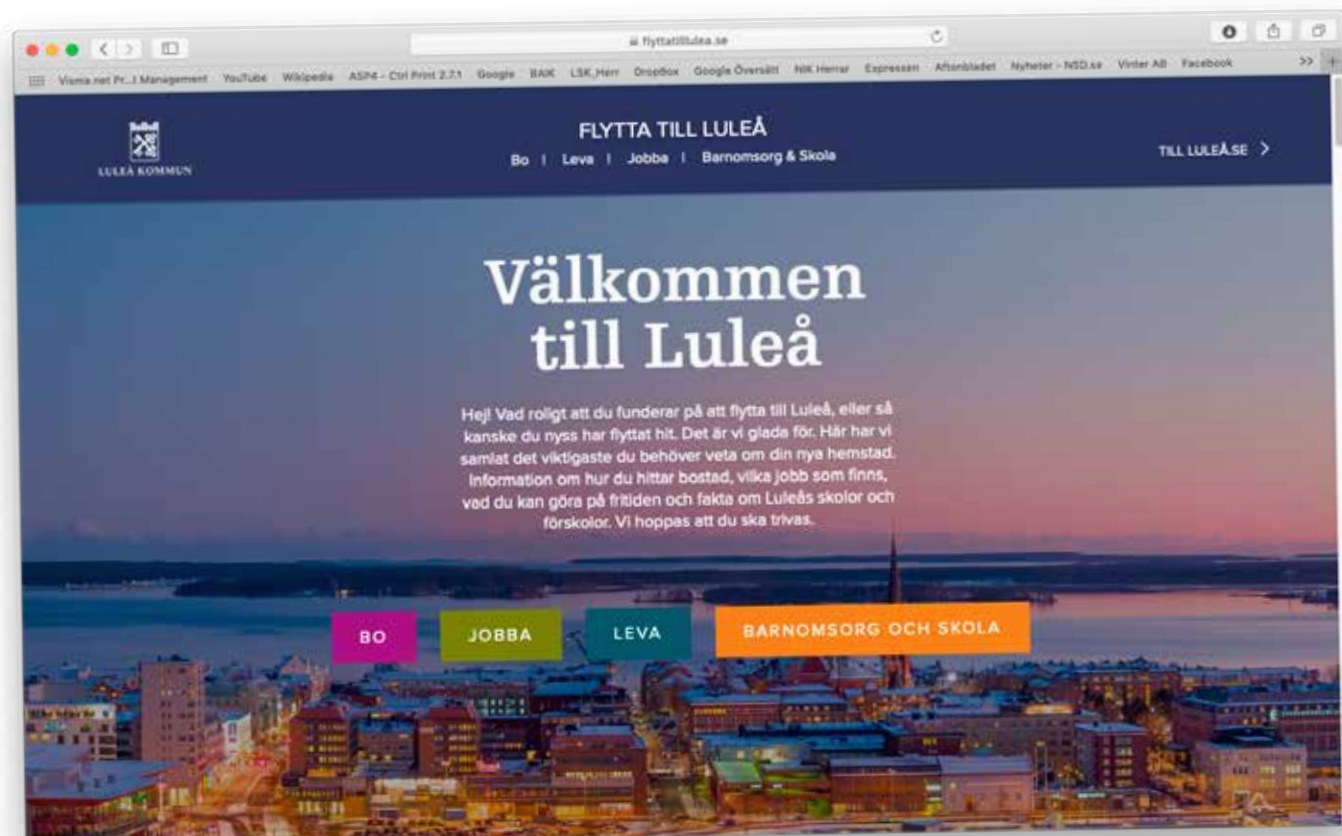
Special

Missa inte att anmäla
dig till vårt nyhetsbrev!

Närhet och nya möjligheter lockar hemvändare

En familj som sökte lugnet. Och en som ledsnade på all logistik. En hemvändare som fick mer fritid och så inflyttaren som hittade sin passion. Lägg där till en het arbetsmarknad och ett bostadsbyggande som blomstrar. Välkommen till Luleå, välkommen hem.

Ny webb underlättar för flytt

För dig som funderar på att flytta till Luleå, har Luleå kommun tagit fram en webb. Här hittar du det viktigaste du behöver veta. Som var det finns bostäder, var det byggs nytt och hur skolan fungerar.

Läs mer på flyttatillulea.se.

MEDELPRIS FÖR BOSTÄDER - BOSTADSRÄTT / VILLA

LULEÅ KOMMUN		STOR-STOCKHOLM	UPPSALA
	1 700 000 (24 498 kr/kvm)	 3 628 000 (58 593 kr/kvm)	 2 355 000 (38 824 kr/kvm)
		 5 869 000 (45 655 kr/kvm)	 4 338 000 (33 778 kr/kvm)
LULEÅ KOMMUN		UMEÅ KOMMUN	HELA RIKET
	2 872 000 (24 298 kr/kvm)	 1 831 000 (28 896 kr/kvm)	 2 607 000 (40 713 kr/kvm)
		 3 609 000 (28 624 kr/kvm)	 3 317 000 (26 445 kr/kvm)

Källa: Mäklarstatistik

Längtan efter ett nytt liv

De bytte livet söder om Söder mot en gård i Måttsund. För lite mer än ett år sedan vände familjen Rosendahl Svensson hem till Luleå.

Till slakten. Till enkelheten – och odling i midnattssolen. – Jag känner mig rik här, säger Erica Rosendahl.

Hemvändare

Namn: Erica Rosendahl.
Ålder: 37 år.
Familj: Jonas Svensson och Henry Rosendahl.
Bor: I Måttsund.
Uppvuxen: På Björkskatan.
Gör: Erica är trädgårdsmästare och florist. Jonas är systemutvecklare.
Luleå med tre ord: Natur, livskvalitet, enkelt.
Favoritplats: Skärgården.
Instagram: @skogsbynetsradgard

FÖRST FAR MÖSSAN. Sedan åker jackan av. Men den näst intill tropiska värmen beror inte bara på opraktiska vinterkläder. Temperaturen inne i det uppvärmda växthuset visar tjugosju grader. Som om vi inte alls befann oss i början av maj, och utomhustemperaturen precis kämpat sig över nollan. Kanske är det plasten som alstrar värmen. Kanske är det tack vare de tre leksaksdinosaurierna på den lilla trähyllan som vaktar grödorna från kvällskylan. Oavsett så verkar planen att förlänga säsongen fungera. Redan för några veckor sedan, när det fortfarande var minusgrader ute dygnet runt, skördade Erica spenat och ruccola.

- Växthuset kanske inte är det vackraste, men det gör sitt jobb, säger Erica Rosendahl.

Erica lämnade Luleå bakom sig som 20-åring för att plugga till kulturjournalist. Men av en slump, och en spårvagnsannons, utbildade hon sig till florist. Efter fyra år i Göteborg flyttade hon vidare till Stockholm och började jobba som trädgårdsmästare. Några år senare, 2011, träffade hon Jonas.

- Det är faktiskt lite roligt. Vi växte upp i samma område, på Björkskatan i Luleå, men kände inte varandra.

Paret trivdes med Stockholmslivet. Iallafall under några år. Men när sonen Henry kom 2015 förändrades prioriteringarna succesivt. De blev mer och mer less. Less på logistiken, på att stå i kö med femtonhundra andra till Skansen. Att odla morötter i krukor och att aktiviteterna alltid skedde utanför hemmet. De ville trivas hemma. Inte vara rastlösa hela tiden.

- Vi började längta efter ett annat liv. Ett liv där både jag och Jonas kunde utveckla våra intressen. Här kan vi göra det utan att lämna tomten.

- Henry, kom!

Femåringen springer runt bland odlingsbäddar och blomlådor på den fyra tusen kvadratmeter stora gården, med en röd sopkvast i högsta hugg. Det

är lite mer än ett år sedan familjen flyttade från det urbana området söder om Söder till gården i Måttsund. Gården de tvekade att köpa in i det sista, inte bara för att flytten i sig var ett stort steg. En månad innan de skulle åka upp blev Henry diagnostiserad med autism, vilket fick dem att tveka.

- Han var nästan alltid inomhus tidigare, men nu är det svårt att få honom om att gå in. Vi ser att han trivs med livet, med friheten och enkelheten.

Det är lite speciellt att odla i zon sex. På vintern kan det nå över 30 minusgrader, och utesäsongen drar inte igång på allvar förrän i slutet av maj. Efter flera år som trädgårdsmästare i Stockholm håller Erica fortfarande på att lära sig exakt vad som fungerar, och hur det ska fungera, 90 mil uppåt i landet. Men det går, till skillnad från vad många tror. Det gäller bara att anpassa sig till förutsättningarna.

Henry tar tre steg ut i den lilla vattensamlingen som är täckt med ett tunt lager is efter natten.

- Där ska hönshuset stå, berättar Jonas och pekar på området som Henry vandrar runt i.

Om det första året bestått av förberedelser - att fixa odlingsbäddar, renovera upp den gamla bagarstugan för Ericas kursverksamhet och hitta verktyg till snickeriet som Jonas köpt i byn - så kommer det här året handla om helheten. Att få ihop gården och livet som de vill ha med djur, snickeri och odlingar. Att komma lite närmare den handritade skissen, där hela trädgården är uppritad med svart tusch, som hänger i barnkammaren.

- Jag känner mig rik, för att jag har så mycket idéer och möjligheter här. Varken jag eller Jonas har ett mentalt behov av att resa iväg länge. Vi blir tillfredsställda av de projekten vi har här hemma.

Marie valde dansen

Dansen fick Marie Wårell att flytta – och återvända. Idag driver hon efterlängtade Dansinitiativet tillsammans med sambon Per Sundberg. – Jag har faktiskt jättesvårt att se att jag skulle kunna flytta härifrån.

TRE ÖVERDIMENSIONERADE pappersark är utrullade mitt på det kolsvarta gummigolvet, och färgglada tuschpennor ligger utspridda runt dem i ett slags organiserat kaos. Som om de är släppta precis där varje tanke började, slutade och en annan tog vid. Trekanter i knallorange, mörkgrön och neonrosa målar upp Dansinitiativets olika delar, medan lika många färger beskriver planen för nästa år på arket bredvid. På det tredje börjar visionen för det kommande decenniet att växa fram.

– Jag har varit, och är fortfarande, helt övertygad om att det här är livsviktigt. Att det finns en plats i Luleå och Norrbotten för rörelsebaserad scenkonst, säger Marie Wårell, verksamhetsledare för Dansinitiativet.

Hon hade egentligen aldrig tänkt vända tillbaka till hemstaden, efter att ha flyttat från Luleå för dansens skull som 21-åring. Det gick helt enkelt inte att jobba med den konstformen här då, berättar Marie. Men 2013, när hon var gravid med sitt första barn, bodde hon tillsammans med sin sambo på 20 kvadratmeter vid Odenplan, i en byggnad som helt saknade tvättmaskin. De behövde flytta. Men, det är ju "inte supernajs att söka bostad i Stockholm". Till slut hittade hennes sambo en perfekt lägenhet. Den råkade bara vara 90 mil norrut.

– Per var jättesäker. Där ska vi bo. Punkt, säger Marie Wårell.

Det är nästan hundra år sedan skolan i Karlsvik invigdes, och byggnaden skulle

fortfarande kunna lura ovetandes förbi-passerande att det bedrivs undervisning i huset. Inte bara på grund av den massiva huskroppen och de otaliga, spröjsade fönstren. I mitten av 90-talet gjordes skolan om till nio lägenheter, och huset fylldes än en gång med liv och rörelse. En bullerbykänsla, samlat under ett tak.

– Det var just det som Per föll för. Det är samma gemenskap som att bo i ett kollektiv, men du har din egen lägenhet.

Att jobba i Stockholm hade också blivit oinspirerande till slut. Hon beskriver ett konstnärskap intryckt i det som var hippt just då. För lågt i tak, och hon ville mer. Skapa en samhällelig förändring.

– Det blev ett slags matande av egot. Jag ville göra dans för de som inte redan var frälsta, och det är för trångt i Stockholm.

Ungefär samtidigt som Marie vände hem – och "herregud, vad ska vi göra här" blandades med förundran över Karlsviks rika historia – var frågan om en dansinstitution het i Luleå. Och om dansen i alla år valt henne, från gymnasiet genom jobbet som frilansande dansare, så var valet att engagera sig i den här frågan totala motsatsen. Nu var det hon som aktivt valde dansen.

Efter en utdragen process och en dragkamp om var den professionella dansscenen skulle ligga, backade både Piteå kommun och Region Norrbotten. Kvar stod Marie Wårell, Per Sundberg och Luleå kommun. Sju år och oräkne-

liga timmar ideell tid senare, invigde de Norrbottens första scen för konstnärlig dans och cirkus.

– Det här, säger hon och kollar runt i lokalen, det är till för lokalbefolkningen. Här är publiken adressen. Det känns väldigt viktigt.

En intim skara människor sitter runt den kolsvarta gummimattan, omringade av tunga, lika mörka draperier. Allt som hörs är barfotafötter som rör sig ikapp till den avskalade pianomusiken när Dansinitiativet invigs 2019.

– Jag var inte alls lika säker på att vår framtid var i Luleå, så som min sambo var. Men nu är vi inne på sjunde året, och jag har faktiskt jättesvårt att se att jag skulle kunna flytta härifrån. Så han kommer nog få rätt!

Namn: Marie Wårell.

Ålder: 33 år.

Bor: I Karlsvik.

Uppvuxen: I Luleå.

Gör: Verksamhetsledare för Dansinitiativet.

Luleå med tre ord:

Äkta, nära, luftigt.

Favoritplats: Karlsvik.

CNN lovordar isvägen

TV-kanalen CNN har listat 50 naturupplevelser de rekommenderar sina tittare. Med på listan finns isvägarna i Luleå, i celebert sällskap av Grand Canyon och Stora Barriärrevet. CNN skriver att Luleå inte är den enda staden i världen där havet fryser, men att stadens placering på en udde gör att gatorna unikt förlängs ut på isen vintertid. Och visst är det så!

...som också lockar bästa åkarna

Luleås isar lockar även Nederländernas allra bästa skridskoåkare. I år hölls maratonskridskotävlingen KPN Grand Prix för fjärde gången på isarna mellan Norra och Södra hamn. Tävlingsarna lockar miljonpublik framför tv-skärmarna i Nederländerna.

Luleåburgare siktar högt

Från ett hål i väggen 2016 till dagens 40 restauranger utspridda över hela landet. Bastard Burgers har minst sagt gjort succé med sin "streetfood från Norrland" - och blickarna riktas nu mot Europa och USA. - Det norrländska är fortfarande den röda tråden och det som får oss att sticka ut, säger Simon Wanler, vd. Huvudkötret finns i Luleå, liksom den allra första restaurangen.

Luleåmodell ökar aktivitet

Folkhälsoprojektet Aktiva skoltransporter startades av Anna-Karin Lindqvist, lektor på Luleå tekniska universitet, 2016 i årskurs ett på Ormbergsskolan i Luleå. Målet då var att öka andelen elever som tog sig till och från skolan på ett sätt som främjar fysisk aktivitet, som att cykla eller gå. Från hösten 2019 arbetar samtliga kommunala skolor i Luleå med projektet och resultatet visar att både den fysiska aktiviteten och samhörigheten i klasserna har ökat. Många fler svenska kommuner tittar nu på projektet.

Utmärker sig på fin lista

Luleå är en tillgänglig stad för personer med funktionsnedsättning. Enligt Myndigheten för delaktighet är Luleå kommun särskilt bra när det gäller fysisk tillgänglighet, arbetsmarknad och utbildning.

I Luleå kommun finns drygt 40 naturreservat, bland annat på Bällingeberget, Gammelstads-viken och Kluntarna.

Stoltserar med elitgymnasier

Luleå är en av sex orter i Sverige som erbjuder elithockeygymnasium för tjejer. Första kullen började höstterminen 2019. Sedan många år tillbaka finns även ett erkänt elithockeygymnasium för killar samt ett av endast två riksbasketgymnasier (tjejer och killar) med intag från hela Sverige.

Lokalproducerat i toppklass

Restaurangkulturen är väl utbredd i Luleå. Här finns hela fem stycken White Guide-restauranger som alla har sin nisch. Själva beskriver kökscheferna sina lokala gäster som modiga, ärliga och bra på att gå ut och äta.

RESTAURANG CG

Mycket god klass enligt White Guide.

"Värdskap på högsta nivå, fantastiska viner och en meny med utbud som gör det svårt att välja. En sak är säker, här kan man sitt kött."

HEMMA- GASTRONOMI

Mycket god klass enligt White Guide. Årets Hjärtekrog 2019.

"På menyn allehanda vällagade rotfrukter, kött som hängt 30 dagar i styckboden och lokal norrländsk touch i form av ren, röding och hjortron. Här är det lätt att trivas."

KITCHEN & TABLE LULEÅ

God klass enligt White Guide. "På tallrikarna bjuds en lyckad kombo av arktiskt och amerikanskt: norrbottenska råvaror kryddas med en internationell touch från New York."

BISTRO NORRLAND

God klass enligt White Guide.

"Varmt mottagande, generös service och en meny fylld av smakkombinationer som både överraskar och inspirerar. Här anas ett kreativt skapande vilket också bekräftas när tallriken kommer i blickfånget."

COOK'S KROG

God klass enligt White Guide.

"I tider när krogar kommer och går är det här stället som består. Menyn domineras av köttspécialiteter från grillen men det är långt ifrån allt. En angenäm upplevelse."

Ett helt nytt område växer fram

Till 2022 ska 1 900 bostäder byggas runt om i Luleå. Från studentbostäder till villor och omsorgsboenden. Och så det helt nya bostadsområdet Dalbo, med fokus på barnfamiljer. Trebarnsfamiljen Svakko Holm är först ut på området.

DET NYA BOSTADSOMRÅDET DALBO håller fortfarande på att ta form. Men högst upp på kullen – bland byggarbetare, maskiner och asfalterade vägar – står ett enda hus. Första september satte arbetet igång, och den åttonde februari ska huset stå färdigt.

– Om jag känner oss rätt så har vi redan flyttat in sängarna då, säger Daniel Svakko Holm och skrattar.

För ett otränat öga kan det vara svårt att se hur det som nu är en byggarbetsplats ska bli en levande plats för barnfamiljer. Men familjen Svakko Holm har varit med förr. Rakt över vägen ligger Hällbacken, ett bostadsområde som för bara några år sedan var i samma uppbyggingsfas som Dalbo är i nu. Det var där familjen byggde och bodde innan de köpte sin tomt på Dalbo. Där fick de följa Hällbackens utveckling från nybyggarland till bostadsområde.

– Det är spännande! I nybyggarland händer det saker varje dag, och alla grannar är oftast väldigt engagerade i utvecklingen. På så sätt blir det väldigt socialt också, säger Cathrine Svakko.

Det har inte ens gått två månader sedan byggstarten på Dalbo, men elektriker, snickare och rörläggare är redan i full gång. Daniel pekar på det inglasade rummet med panoramautsikt över

hela Dalbo. Det som nu är ett rum av gips och betong ska om fyra månader vara ett ombonat matrum.

– Vi ville ta med oss det mysiga som du får i ett gammalt hus, så som vi hade det i Kiruna, säger Daniel Svakko Holm.

Han berättar att det tog emot att sälja huset på Hällbacken. De trivdes ju så bra. Men familjen ville testa något nytt, bo någon annanstans. 2017 flyttade de till ett gammalt hus i Cathrines hemstad Kiruna, men bara två år senare packade de lådorna igen.

– Jag är stolt över att vi provade. Nu vet vi. Men nu ska vi stanna här på Dalbo. Tredje gången gillt, säger Daniel Svakko Holm.

Varför valde ni att bygga på just Dalbo?

– Det är lite som att bo på landet, men ändå väldigt nära stan. Du har tillgång till allting. Jag tycker det är väldigt kul att Luleå kommun satsar och släpper tomter som de gör, säger Daniel Svakko Holm och får medhåll av Cathrine Svakko: – Det är nästan barn i varje hus. Så jag kan tänka mig att det är väldigt roligt att växa upp så här, i ett nybyggarland, jämfört med ett redan etablerat område. Förhoppningen är ju att barnen kommer springa ut och in mellan husen, som det var på Hällbacken. Och så tror jag att det kommer bli.

Namn: Cathrine Svakko och Daniel Svakko Holm.

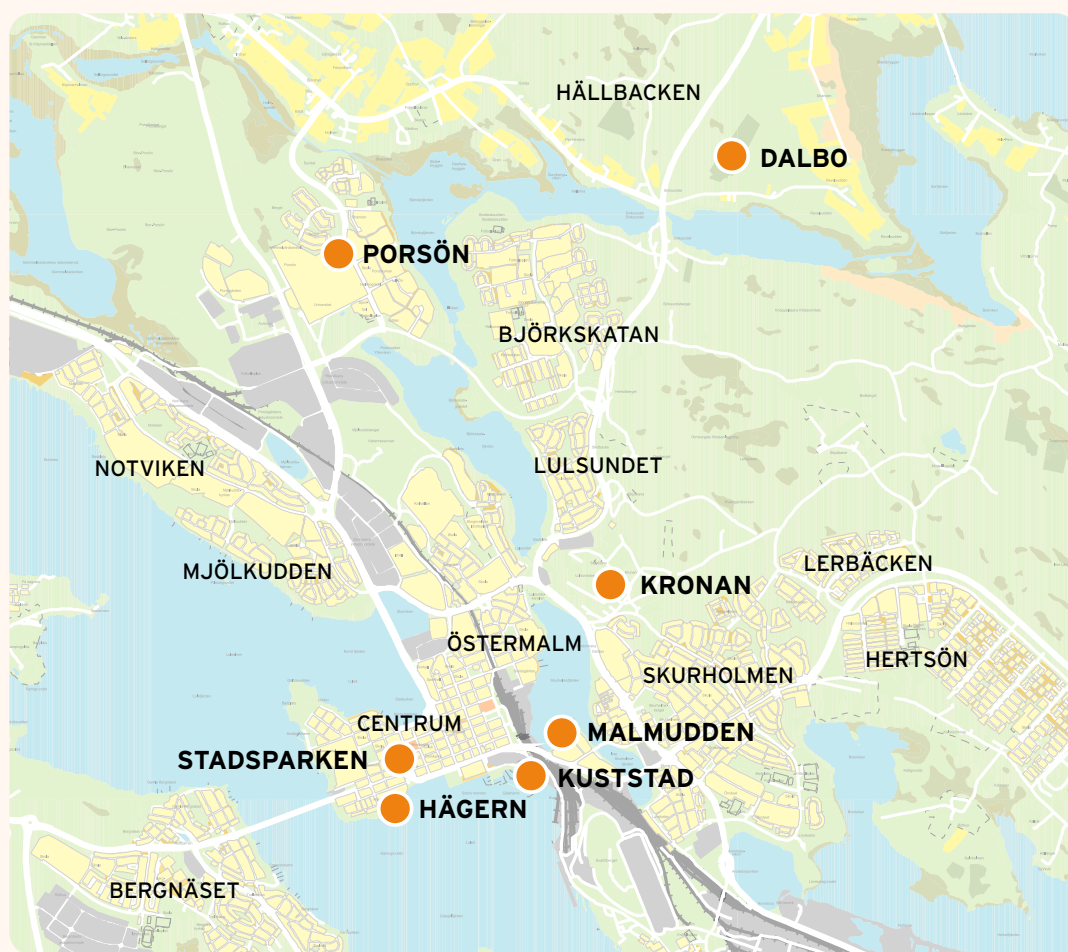
Ålder: Båda 39 år.

Familj: Barnen John-Ivar 6 år, Isak 4 år och Nikolina 6 månader.

Gör: Administratör på Norrfinans och brandman på räddningstjänsten i Boden.

Luleå med tre ord: Badvänligt, årstider, sol (Daniel). Familjevänligt, kontrastrikt, tryggt (Cathrine).

Favoritplats i Luleå: Ormberget (Daniel). Sinksundet (Cathrine).

HÄGERN

Miljöcertifierad fastighet med tretton våningar och 127 hyresrätter - mitt i Luleå centrum. Färdiga till årsskiftet 2020.

KUSTSTAD

Två nya huskroppar med totalt 104 lägenheter. På bottenplan byggs även restaurang samt en ny båthamn tillgänglig från innergårdarna. Etapp två klar 2020, etapp tre 2021.

PORSÖN

104 nya studentbostäder, möblerade ett- och tvåor med promenadavstånd från Luleå tekniska universitet. Inflytt till hösten 2020.

DALBO

Helt nytt bostadsområde i anslutning till Sinksundet, Björbyfjärden och Luleå centrum. Påbörjas 2020 och beräknas bli färdigt 2023.

MALKUDDEN

Fem hus med drygt 260 hyresrätter. Etapp ett som består av två hus (90 lägenheter samt garage) beräknas vara färdig för inflytt våren 2022.

STADSPARKEN

Renoveringen av den nya stadsparken väntas vara klart lagom till Luleå fyller 400 år, 2021.

LANDSBYGD

40 småhustomter planeras i Börtnäsheden, Måttund. Dessutom planeras nya tomter för bostäder i Kallax.

1 900 nya bostäder ska stå klara till 2022.
650 under 2020 och **650** under 2021 samt **600** under 2022.

KRONAN

Kronan fortsätter att växa. 2030 väntas det finnas 7 000 bostäder i området. Redan 2021 ett 70-tal bostadsrätter och 80-tal hyresrätter. Nytt vård- och omsorgsboende med 144 platser väntas stå klart 2021.
- Vi blandar hyres- och bostadsrätter i olika storlekar, vissa byggs även med investeringsstöd för att få ned hyrorna. Det är viktigt att få in en mångfald i området, säger Sofia Lampa, marknadsstrateg för projektet på Kronan.

”Jag har hittat min gemenskap, jag är lycklig här”

Från Frankrike till Quebec, Svalbard och Nya Zeeland. Vidare till Trondheim och så lilla Vitå utanför Luleå. Emilie Guegan åkte jorden runt innan hon hittade sin plats. – Det är första gången jag har byggt upp någonting, någonstans, som kan bli långsiktigt.

UPPVUXEN I FRANKRIKE, men åkte till i Quebec för att plugga som 19-åring. Fortsatte till universitetet på Svalbard och hann med en segelresa över Atlanten till Brasilien innan hon landade i Nya Zeeland och gjorde sin master i geologi. Men efter fyra år som backpacker, och mer än ett decennium på resande fot, föll Emilie Guegan för det som skulle ta henne hela vägen från Trondheim, där hon bodde då, till Vitå.

– Maz! Oh, Maz – kom och säg hej.

Emilie tappar lätt på köksfönstret medan hon kallar på två av hundarna genom glaset. Obelix lunkar fram till fönsterblecket som numera, på grund av snön, är i marknivå.

– Hon där borta, den vita prinsessan med det blå ögat, är min första hund, säger Emilie Guegan.

Hon var inte speciellt förtjust i hundar. Faktiskt lite rädd. Men hon ville bo på Svalbard, efter sin master på Nya Zeeland, och det innebar att hon behövde ett jobb. Hon sökte i restauranger, butiker, turistföretag. Men bara en arbetsgivare hörde av sig. Ett turistföretag som jobbade med hundturer.

– Jag tänkte att jag testar... efter två veckor var jag helt förälskad i hundarna, berättar Emilie Guegan.

Fyra år och fem hundar senare var Emilie less på att gå runt med ett gevär på grund av isbjörnarna som finns på Svalbard. Hon började doktorera i Trondheim och stannade där i fyra år innan det ostabila vädret fick henne att plocka fram världskartan och än en gång leta efter ett ställe att slå ner bopålen på.

Utan att veta speciellt mycket började hon skicka in ansökningar till olika företag i Luleå, och fick ett jobb ”nästan för snabbt” som geotekniker på WSP. 2017 köpte Emilie det billigaste huset hon kunde hitta på Hemnet och flyttade till Vitå.

– Det var lite nervöst att berätta för grannarna att jag har tolv slädhundar, men de tyckte bara det var jätteroligt! Jag var så välkommen. Det är helt fantastiska människor som bor här.

Problemet var att huset hon köpt inte riktigt var ett hus. Det höll liksom på att kollapsa. Planen hade varit att ha det som en utgångspunkt för att hitta ett annat hus, men sedan var grannarna alldeles för bra för hon skulle kunna lämna. Så sommaren 2019 renoverades och byggdes hela huset ut, med hjälp av de närboende i Vitå.

– Det är första gången jag har byggt upp någonting, någonstans, som kan bli långsiktigt. Första gången jag känt mig hemma, och människorna i Vitå är en stor del av det. Jag har hittat min gemenskap. Jag är lycklig här, säger Emilie Guegan och fortsätter:

– Det är en perfekt kompromiss, jag kan jobba i en större stad med det jobbet jag vill men bo på landsbygden och få den livsstil jag vill ha.

Namn: Emilie Guegan.

Ålder: 37 år.

Bor: I Vitå, by i Råneå fem mil utanför Luleå.

Uppvuxen: I Bordeaux, Frankrike.

Gör: Geotekniker på WSP i Luleå.

Vitå med tre ord: Välkomnande, vackert, möjligheter.

Favoritplats i Vitå: Blåsberget.

Namn: Caroline Johansson.
Familj: Stefan Baudin och Sigge Baudin.
Ålder: 34 år.
Bor: I centrala Luleå.
Uppvuxen: I Kalix.
Gör: Projektledare och planner på kommunikationsbyrån Vinter.
Luleå med tre ord: Världens bästa stad.
Favoritplats: Ishallen Delfinen.

Hockey och hemlängtan

Luleå Hockey fick henne att välja residensstaden.
Väl här föll pusselbitarna på plats – jobb, bostad och sambo.
– Det finns tid här, tid att göra det jag vill. Tid att leva,
säger Caroline Johansson.

- DUH! DURU-DU-DU. DURU-DURU-DUU!

Ett hav av rött, svart och gult skanderar ut hejaropen i takt med musiken medan de vevar sina flaggor, halsdukar – ja, egentligen allting som kan vevas. När speakerrösten meddelar Emma Nordin som målskytt vrider Luleåfansen upp energin till ett regelrätt vrål. En svår-förklarad kärlek beskriver Caroline Johansson intresset, eller kanske till och med passionen, som fick henne vända hem till Norrbotten igen.

2007 flyttade hon från Kalix till Uppsala för att plugga statsvetenskap. Se något nytt. Testa vingarna. Det blev år som hon inte ångrar för en sekund men också år i arbetslivet där hon jobbade mycket. Kanske lite för mycket.

- Jag började omvärdera saker. Det livet jag levde uppfyllde inte riktigt kravet för vad jag tycker är livskvalitet, säger Caroline Johansson.

- Powerplayspelet fortsätter att leverera!

Någon lutar sig närmare för att också se den lilla mobilen som står lutad mot ett vattenglas. Efter ett tag tittar Caroline upp från matchen och ansluter blicken i samma riktning som sina kollegor, mot hovmästaren som presenterar julfestens meny.

- Jag planerade hela mitt liv efter Luleå Hockey, minns hon.

- Och det blir ju några matcher när en följer både dam- och herrlaget.

Det är snart december, och slutspurtin innan några veckors ledighet. Som vanligt ska hon hem, hem till Kalix och stugan på Rånön. Hem till lugnet. Familjen. Luleå Hockey. Men den här julen slutar inte, som flera gånger tidigare, i gråt på Luleå airport.

- Jag gick runt med en hemlängtan i så många år, och den eskalerade till slut.

Det fanns hur mycket som helst att göra i Stockholm, men ingen tid att göra det. Den slukades av pendling och energin försvann in i deadlines. Men även om hon flyttade upp för fritiden, för livet utanför jobbet, så var karriären fortfarande viktigt. Den skulle bara inte ta upp hela livet.

Handflatan i sidan på stolen ger henne lite extra styrka för att kunna ta sats och sätta sig bekvämt. Något som är svårt när du är två veckor från beräknad förlösning.

- Ja, hur långt kan det vara, säger hon och kisar ut genom kontorsfönstret mot lägenheten några hundra meter bort. Det var som att alla pusselbitar – jobb, bostad och till och med sambo – föll på plats så fort jag bestämt mig för att flytta upp.

Dam- och herrlaget spelar ungefär tre hemmamatcher i veckan. Under en vanlig säsong, när hon inte är gravid, står hon alltid, alltid, alltid på H-läktaren. I havet av rött, svart och gult. I medgång – och motgång. Det är inte längre en kärlek på distans.

- Det finns tid här, tid att göra det jag vill. Tid att leva. Livskvalitet helt enkelt.

Stolt stad vinner på tomtar och talanger

Visste du att Luleå har en årlig pridefestival och en julföreställning som sedan 25 år tillbaka spelas utomhus, i Stadsparken, varje dag i december fram till jul? Visste du att Luleå Hockey/MSSK har publikrekordet i SDHL med 6 220 personer? Och visste du att Luleå är en av de städer i Sverige med flest soltimmar varje sommar?

"Det coolaste med Luleå är alla drivna och spännande människor som bor här."

Malin Winberg, passionsdriven multientreprenör som utsetts till en av Sveriges 100 mest spännande, unga entreprenörer.

Hederspris för hållbart spel

Luleå kommun fick förra året Trivectors hederspris för resespelet Tic-tac-training som ska få människor att resa mer hållbart i och utanför jobbet. Spelet finns snart som app.

Puss och kram från Luleå

Vill du se mer av Luleå? På Youtubekanalerna Luleå Sweden kan du se samtliga avsnitt av webbserien XOXO Luleå. Där får du träffa Luleåbor, se guldskörden till platser och ta del av många av de aktiviteter som stan erbjuder.

Klättring på hög nivå

I mars invigdes Klätterhuset i Luleå - Norrbottens första klättergym för bouldering, topprepsklättring och ledklättring. Huset håller hög nivå och har redan lockat såväl landslagsklättrare som amatörer. I Luleå finns också en hel del utomhusklättring som Snipen, en av Sveriges bästa klättringsklippor.

"Vart vi än reser finns det inget som slår känslan av att komma hem till Luleå."

Sociala medier-fenomen eller svenska modevärldens it-girls. Att försöka beskriva Luleåfödda Elizabeth och Victoria Lejonhjärta är ett konststycke i sig. Med världen som arbetsplats återvänder de alltid hem.

"Lyckan över att få vara med härliga människor, på underbara platser. Tack Luleå!"
Barnmorskan och crossfit-atleten Elin Rova reser ofta jorden runt men bygger styrka och tankar energi på hemmaplan.

55

Luleå placerar sig i topp i landet när det gäller att snabbt få ut ny-anlända i arbete eller utbildning. 90 dagar efter den så kallade etableringen har 55 procent en sysselsättning, jämfört med rikets 32 procent.

Luleå uppmätte ifjol ett all time high när det kommer till vintercykling.

Kvinnorna styr i Luleå

302 av de 332 börsnoterade svenska företagen har en man som högste ledare, enligt Allbright-rapporten 2019. I kommunikationsbranschen ser det allt jämt mörkt ut. Mindre än en fjärdedel av vd:arna på Sveriges byråer är kvinnor.

I Luleå är det dock tvärtom - där styr kvinnorna. Fem av sex kommunikationsbyråer har kvinnor som vd eller styrgrupp; Geektown, Brightnest, Samuraj, Sigmar Metodbyrå och Vinter.

- Jag tänker att det beror mycket på förebilder. Personligen har jag bara haft kvinnor som chefer. Så klivet var inte så stort när jag själv tänkte på rollen, menar Johanna Grimstål, vd Brightnest.

"Jag är inne i en ny fas i livet, jag har bott i Stockholm i tio år. När vi dessutom har barn känns det som att Luleå är en bättre stad att växa upp i."

Artisterna och tvåbarnspappan Zakarias, Zacke, Lekberg, har återvänt hem och är aktuell med sitt fjärde album Pengar. Frihet. Zakaria Jamal.

”Det var ett självklart val att flytta hem”

Namn: Lisa och Viktor Wäppling. **Ålder:** 37 och 35 år.

Bor: På Lulsundet. **Uppvuxna:** i Luleå. **Gör:** Läkare och landskapsarkitekt.

Luleå med tre ord: Naturnära, familjevänligt och enkelhet (Lisa).

Jakt, vintersport och skärgårdsliv (Viktor). Favoritplats: Långön i Luleå skärgård.

De stod vid ett vägsval. Flytta till Stockholm, eller bosätta sig i Luleå igen. Paret Lisa och Viktor Wäppling valde att vända hem till norr. – Det kändes som att vi hade satt livet på vänteläge om vi inte flyttat tillbaka, säger Viktor Wäppling.

MED BESTÄMDA STEG, och en rosa barnvagn av minimodell i högsta hugg, gör hon entré i köket. Hack i häl kommer hennes tre år äldre syster. Hon stannar upp, hinner göra en grimas och le med hela ansiktet innan hon fortsätter in i sitt angränsade rum. På 250 kvadratmeter 60-talsvillan finns det minst sagt plats för de två damernas energi. Och det var just för det här, familjelivet, som paret Lisa och Viktor Wäppling vände hem till norr igen.

Både Lisa och Viktor växte upp i Luleå. Men det skulle dröja till 2004, när båda var i början av tjugooårsåldern, innan blev de ett par. Två år senare sökte Lisa in till läkarprogrammet och kom in. Men det stod Uppsala i beskedet, och inte i Umeå som var hennes förstaval.

– Jag bara grät. Uppsala var mitt sistahandsval. Ja, jag blev verkligen jätteledsen eftersom Viktor inte hade hittat en utbildning i Uppsala, säger Lisa Wäppling.

Det blev ett halvår med längtan och flygresor innan Viktor kom in på en utbildning till landskapsarkitekt och flyttade söderut till Lisa. Där blev de kvar i fem år.

– När vi var i slutet av studietiden stod vi inför ett vägval, antingen flyttar vi till Stockholm eller så åker vi tillbaka till Luleå, säger Viktor Wäppling.

Varför det inte blev Stockholm är i backspegeln självklart. De hade känts som att pausa livet, förklarar Viktor. De ville ha barn, ett familjeliv, men att starta det i huvudstaden lockade inte. Han lyfter händerna

med flatorna vända upp medan han jämfört ett liv i en liten lägenhet som de troligen hyrt i andra hand, och livet de har idag.

– Läger du in allting i en vägsval blir det ju helt absurt.

2012 gick flyttlasset till Luleå. De gifte sig och fick sitt första barn sommaren efter. Sedan fyra år tillbaka bor paret, tillsammans med döttrarna Ebba och Judith, i tvåplansvillan på Lulsundet – bara ett stenkast från kvarteret där Viktor växte upp.

– Vi har badstranden där nere, säger Viktor och pekar framför sig innan han fortsätter och vänder riktning på fingret.

– Och skidbacken däruppe. Det är helt fantastiskt.

Och det är just närheten till både skogen, vattnet och staden – och enkelheten som uppstår som en trevlig sideeffekt – som är den stora anledningen till att de trivs så bra i Luleå.

– Det hade blivit mer av ett projekt om vi till exempel bott i Stockholm. Nu är allting så enkelt, säger Lisa Wäppling.

Kaffet är slut och på faten syns bara spår av det som var en toscakaka. Ebba tar täten på sin gula hoppboll när hela familjen visar oss runt i hemmet. Med jämna mellanrum åker de tillbaka till Stockholm, det är ju bara en snabb flygres bort som de säger. Men de tycker alltid om att komma hit igen. Att komma hem.

– Det är lugnare här, inte så mycket vi och dem.

Lite mer sammanhållning, säger Lisa Wäppling.

Norra Sverige het till

Över 300 miljarder ska investeras i hela Norrbotten. Det gör norra Sverige till en av landets största tillväxtzoner utanför storstadsregionerna.

– Det händer otroligt mycket här uppe just nu, säger Lars Lindberg, regionchef på Företagarna i Norrbotten.

10 DECEMBER 2019, Magasingsgatan i Luleå. Klockan är 10 och Arbetsförmedlingen ska strax presentera att Norrbotten förväntas ha en fortsatt stark arbetsmarknad, enligt prognosen de tagit fram i samarbete med 500 företag inom samtliga branscher i länet. Tre månader senare rapporterar medierna om det första konstaterade coronafallet i Norrbotten.

– De stora företagen är fortfarande igång, och industrier har kunnat producera. Kanske är det därför arbetslösheten inte ökat alls lika mycket här som i övriga Sverige. Det finns fortfarande många olika typer av jobb att söka i Luleå, säger Viktor Kåreborn, inkluderingsstrateg på Luleå kommun.

Hur skulle du beskriva Luleås arbetsmarknad?

– Det är en diversifierad arbetsmarknad full av möjligheter, och jag tror faktiskt inte alltid att man tänker på, eller vet, det. Det finns verkligen alla typer av jobb här – från stora företag, industrier och offentliga myndigheter till småföretag och start-ups.

Precis innan pandemin bröt ut presenterade Norr- och Västerbottens handelskammare investeringar på över 300 miljarder.

Pengarna kommer gå till olika industriprojekt i hela Norrbotten. Ungefär hälften kommer gå till så kallade impact-investeringar, uppstartsbolag som med hjälp av teknik vill lösa ett samhällsproblem. Några av Sveriges största och mest spektakulära impact-investeringar sker i Luleå. Ett exempel är Hybrit – SSAB:s, Vattenkrafts och LKAB:s satsning på fossilfri ståltillverkning. Miljardinvesteringen gör norra Sverige till en av landets största tillväxtzoner utanför storstadsregionerna.

– Det kommer ju såklart generera väldigt mycket jobb, säger Lars Lindberg, regionchef på Företagarna i Norrbotten.

Antalet anställda personer i Luleå har ökat stadigt sedan 1990. Både bland de små och stora privatägda företagen, enligt statistik från Företagarna. Men den största utmaningen just nu är inte en mättad arbetsmarknad, utan att hitta rätt kompetenser. Till 2030 kommer 51 000 personer behöva anställas i Norrbotten, bland annat på grund av stora pensionsavgångar.

– Att antalet anställda ökar är ett tydligt tecken på att arbetsmarknaden växer. Det händer otroligt mycket i här uppe just nu, säger Lars Lindberg.

Lärare är ett av de 15 yrken med högst andel pensionsavgångar under perioden 2015 till 2030.

5 739

Så många fler anställda finns idag på **småföretag** (mindre än 50 anställda) i jämförelse med 1990.

5 711

Så många fler anställda finns idag på **större företag** (mer än 50 anställda) i jämförelse med 1990.

7,5 %

Totala arbetslösheten 16-64 år, september 2020.

9

Antal nystartade företag per 1 000 invånare.

15 000

Av de personer som hade sysselsättning i Luleå 2013, kommer drygt 15 000 att gå i pension 2030.

växtzon

8 963

Så många personer pendlar idag in till Luleå från andra kommuner.

432

Antal nystartade företag 2019.

Alla siffror gäller för Luleå kommun.

Fakta

Tio anledningar att flytta hem

- 1** Det är inte för intet som Luleå kallas tio minuters-staden. Här är det nära till allt! Natur, stadsliv och flygplats med förbindelser ut i världen.
- 2** Luleå har flera år i rad haft landets lägsta boendeavgifter, det vill säga sammanlagda kostnaden för värme, el, vatten och avfall.
- 3** Luleåborna är enligt Statistiska Centralbyråns medborgarundersökning bland de mest nöjda i landet när det gäller kulturellt utbud.
- 4** Luleåborna är också, enligt samma undersökning, bland de mest nöjda i landet vad gäller fritidsmöjligheter.
- 5** Luleå har ett stort restaurang- och caféutbud där flertalet är White Guide-listade, som Cook's Krog och Hemmagastronomi.
- 6** Tryggare än andra kommuner. Resultatet för Luleå i Trygghetsmätningen 2019 är ett av det bättre som noterats i Sverige mellan 1997-2019.
- 7** Luleå har en världsunik bräckvattenskärgård med 1 312 öar och flera turbåtar som tar dig ut till en fantastisk ö-värld.
- 8** Luleå har fyra populära elitlag som nästan alltid bjuder på spännande slutspel – Luleå Hockey/ MSSK, Luleå Hockey, Luleå Basket och BC Luleå.
- 9** 16 sporthallar, 23 elljusspår, 15 idrottsplatser med konstgräs, åtta ridhus, två skidbackar, extremsport-hall och Sveriges nordligaste 27-hålsbana för golf.
- 10** Luleå lokaltrafik har placerat sig i toppen i mer än tio år vad gäller Sveriges mest nöjda kunder i stadstrafik.

Reportage

Från statliga myndigheter och världsledande software-bolag till internationella giganter som Facebook.

De väljer alla att etablera sig i Luleå.

Och så finns det de som skapar sina drömjobb själva.

Allt fler företagare väljer Luleå

IT-FÖRETAGET DATSCHA startades efter fastighetskrisen på 1990-talet, för att banker och investerare enkla och automatiskt ska veta hur mycket en fastighet är värd. Idag finns företaget i tre länder och har nästan hela den kommersiella fastighetsmarknaden i Sverige och Finland som kunder. För två år sedan etablerade de sitt utvecklingscenter i Luleå.

- Vi letade efter en ort att etablera oss på där det fanns kompetens, duktiga kollegor, som ville bli en del av vårt bolag på lång sikt, säger Jacob Philipson, vd på IT-företaget Datscha.

Efter att de tittat både utanför och inom Sveriges gränser föll valet på Luleå. Första året rekryterade de tio lokala utvecklare och staden har även blivit en, som Jacob Philipson kallar det, strategisk utvecklingshub för Datscha.

- Vi blev övertygade om att det fanns mycket duktigt folk - och vi är jättenöjda! Vårt team i Luleå sitter på strategisk kompetens som är jätteviktigt för oss, säger han.

Gustav Nordin, platschef på Datscha i Luleå, menar att uppstart och rekrytering gick över förväntan.

- Vi fick in väldigt många ansökningar under första året och har lyckats knyta till oss fantastiska medarbetare, säger han.

Några månader efter att Facebook 2018 berättade att de skulle fördubbla sin verksamhet i Luleå, flyttade även Pensionsmyndighetens IT-avdelning in i sina lokaler på Skurholmen.

Avdelningen är den första som myndigheten etablerar utanför Stockholm. Bengt Blomberg, IT-chef på Pensionsmyndigheten, lyfter fram samarbetet mellan universitet, kommun och näringsliv som ett stort skäl till varför de valde just Luleå.

- Det är en otroligt tajt och bra samverkan dem emellan. Det är något unikt, säger han.

Även spelindustrin, en av landets absolut största och snabbast växande branscher, blickar mot norr. 2019 var ett rekordår för spelindustrin i norra Sverige, med 30 procent ökning av antalet företag, enligt siffror från organisationen Arctic Game Lab.

- Den stora ökningen av antalet bolag beror både på nystartade företag och företag som valt att

Ingrid Fridesjö driver Blamorama Productions och Blamorama Games. Gustav Nordin är platschef på Datscha i Luleå.

flytta hit sin verksamhet, säger Therese Mossberg, Communication manager på Arctic Game Lab.

Arctic Game Lab föddes 2014 i Skellefteå av Michael Stenmark. I slutet av 2016 anslöt Luleå till organisationen som idag finns i fem städer - Luleå, Boden, Piteå, Skellefteå och Umeå.

- Spelindustrin skapar ett mångfacetterat samhälle, en spännande och levande plats. Dessutom attraherar industrin internationellt riskkapital, och bidrar starkt till inflyttning av högt utbildad och unik kompetens. Spelbolagen bidrar helt enkelt till att skapa en attraktiv region där ungdom vill bo kvar och verka, säger Michael Stenmark.

Luleåföretaget Blamorama Productions är ett av företagen som nyligen siktat in sig på den snabbväxande industrin. Under 2021 satsar de på dotterbolaget Blamorama Games och lanserar mobilspelet Bumi, inledningsvis i Malaysia och Indonesien.

- I november förra året visade vi upp en prototyp av spelet på Level up i Kuala Lumpur som är den största spelmässan i Sydostasien. Lanseringen kommer inledningsvis att ske där. De har en stor marknad för spel och ett växande intresse för miljö som spelet handlar om, säger Ingrid Fridesjö, grundare och vd för både Blamorama Productions och Blamorama Games.

Blamorama har kontor i centrala Luleå med utsikt över Södra hamn. Här sitter Ingrid Fridesjö och hennes kollegor om de inte befinner sig i någon annan del av världen.

Det internationella tänket fanns med nästan från start när Blamorama bildades 2016 - och ganska snart föddes en idé om att knyta ihop ett nav av frilansare med kreativiteten som gemensam nämnare. Idag samlar de kreatörer från elva olika länder i The Blamorama Network. Många är nysvenskar bosatta i Luleå.

- Det är klart att det är en dröm att få jobba med precis det jag vill och har skapat själv. Jag tycker att jag ser fler och fler som vågar starta eget, inte minst kvinnor. Och jag upplever företagsklimatet som väldigt bra. Folk var mer bjussiga och villiga att dela med sig av sina erfarenheter än vad jag trodde. Det ska man ta vara på, säger Ingrid Fridesjö.

Namn: Jan Lindén. **Ålder:** 54 år. **Bor:** i Luleå. **Uppvuxen:** i Boden. **Gör:** Advokat inom affärsjuridik. **Luleå med tre ord:** Naturnära, aktiv, livskvalitet. **Favoritplats:** Isvägen eller strandpromenaden runt Gültzaudden.

Synd att jag inte flyttade tidigare

Det mesta för Jan Lindén går snabbt. Förutom när han paddlar. Då är det lugnet och tystnaden som gäller.
– Det är enormt rogivande att vara så nära naturen, säger advokaten och hemvändaren.

LÄNGS EN GÅNGVÄG vid Radiomasten i Luleå rullar en rödvit kajak på en liten kärra, i riktning mot den lilla strandkanten längst ned på vägen. När mannen, som med kvicka steg puttar kajaken framför sig, når stranden släpper han ned änden han håller i och tittar ut över strand-remsan som är inramad av Gültzaudden, Bergnänsbron och Karlsvik.
– Den var närmare än jag trodde, säger Jan Lindén när han når Luleälven.

Jan Lindén växte upp i Boden men flyttade i 20-årsåldern till Stockholm för att plugga juridik. Där blev han kvar till februari 2019,

då han flyttade till den 170 kvadratmeter stora lägenheten på Radiomasten i Luleå.
– Kisar du ser du vattnet bakom träden. Havsutsikt om vi pratar mäklarspråk, skämtar han när vi står högst upp i hans trevninglägenhet.

Precis som flyttbeslutet – som var klappat och klart på två veckor – går saker väldigt snabbt och fort, som Jan säger, när han bestämt sig för att göra något.
– Det är mycket möjligt att det är därför jag tycker så mycket om att paddla. Helt plötsligt är det tyst och lugnt.

Saker går inte fortare än jag åker. Det är enormt rogivande att vara så nära naturen.

Att paddla kajak var något han började med som tonåring i stugan utanför Töre, mest för att ha någonting att göra. Ganska snabbt föll han för omgivningarna och sättet att ta sig fram på. Att Jan Lindén flyttade just hit, till Radiomasten, är alltså inte en slump. Närheten till naturen, och framför allt vattnet, har alltid varit en viktig del av livet.
– Nu, i backspegeln, kan jag nästan ångra att jag inte flyttade hem tidigare.

Det är helt fantastiskt att bo här. Jag önskar att jag insett tidigare att jag kan ha ett intellektuellt stimulerande arbete och en sån fantastisk fritid som jag har här.

Just närhet är något Jan Lindén återkommer till både en och två gånger. Det går inte att titta på mil, menar han. Det handlar om tid.

– Det är inte konstigt att pendla en timme enkel väg till jobbet i Stockholm. Här hinner jag gå på en föreläsning i stan och vara tillbaka på kontoret innan klockan ens är nio. Så närheten gör ju inte bara att jag får fritiden jag vill ha. Jag får också mer fritid.

Tillbaka till strandkanten. Jan Lindén lyfter upp kajaken och placerar den i vattenbrynet. Efter några stötar med paddeln lossnar skrovet från botten och han flyter ut på älven.

– Häftigt att se Luleå så här, från ett annat håll!

Inflyttare

Why not try Norrland

Utan att riktigt ha en plan tog Elin och hennes flickvän sina väskor och flyttade 90 mil norrut. Ett beslut som väckte skaparlust.

– Jag har verkligen hittat det jag vill göra här, säger Elin Parmhed.

SOLEN REFLEKTERAR SIG i isen nere i hamnen. Folk på skridskor svishar förbi medan en laphund stolt drar en pulka med en liten passagerare där bak. Platsen för tankarna till stillhet snarare än fart och fläkt, och här – på isvägen – promenerar två tjejer i för stora skoteroveraller. Det ser både iögonfallande och naturligt ut på samma gång. Overallerna inhandlades två år tidigare, när Elin Parmhed och hennes flickvän tog sitt pick och pack och flyttade från Stockholm till Luleå.

– Folk gick ju runt i täckkjolar och termobrallor. Så kallt är det väl inte, tänkte vi. Men det gick någon dag och sedan insåg vi att vi hade fel, säger Elin Parmhed och skrattar.

De började fundera på att prova livet i Luleå när en bekant till Elins flickvän Johanna Salin föreslog att de skulle flytta upp. Och why not try Norrland, som Elin säger.

Utan att riktigt ha en plan, tog de för två år sedan sina alldes för kalla kläder och flyttade 90 mil norrut.

– Naturen här är helt otrolig. På en kvart är du ute där det inte finns en kotte, och där det är vackert överallt! Vi föll direkt.

I deras lite kaotiska, men hemtrevliga, centrumlägenhet står det konst överallt. På golvet, längs väggarna och på stafflin. I Luleå hittade Elin inte bara vacker natur. Här fick hon tid och utrymme för sin stora, inre värld som det inte riktigt fanns plats för i Stockholm. Här hittade hon tillbaka till att rita, som hon gjorde när hon var liten.

Sedan flytten till Luleå har Elin illustrerat sin egen barnbok, ställt ut på ett antal ställen, som Konst i det gröna och en av Luleås gallerior.

– Jag har verkligen hittat det jag vill göra här. Det finns inte så många traditionella gallerier och konsthallar här uppe vilket gör att jag behöver tänka utanför boxen för hur jag kan nå ut med min konst. Men det är också då det kan uppstå spännande saker, och det finns det verkligen gott om utrymme för i Luleå.

Hon tänkte aldrig att hon kunde måla på riktigt. Men så plötsligt, när hennes flickvän kom tillbaka från en burlesque-kurs, hade Elin börjat måla. Det var som att någonting hade släppts.

– Det låter flummigt men det var som en pånyttfödelse.

Hon håller ut gul färg på en palett, doppar en målarkniv i färgen och drar den sedan över duken. Efter bara ett litet tag är duken full av färger. Gult, blått och grönt bildar ett fantasifullt och ganska abstrakt landskap.

– Att måla gör mig glad och då vill jag dela med mig av det. Jag vill att konsten ska sätta igång något i betraktaren, att personen ska bli glad och inspirerad.

Tillbaka till isvägen, där deras rosa och lila skoteroveraller minst sagt sticker ut i den annars dova färgskalan. Till platsen de först föll för, som fick dem att stanna kvar och som fick Elin att börja måla.

– Naturen här uppe ger mig ett lugn som gör det enklare att tänka. Kanske är det därför jag började måla i just Luleå, säger Elin Parmhed.

Namn: Elin Parmhed.
Ålder: 39 år.
Bor: I centrala Luleå.
Uppvuxen: På Södermalm i Stockholm.
Gör: Egenföretagare inom konst och illustration.
Beskriv Luleå med tre ord: Vackert, discobilar, kreativt.
Favoritplats i Luleå: Båtbryggan i Södra hamn är magisk sommartid. Isvägen är svårslagen vintertid.

Drömmar du också om ett annat liv?

Vill du ha närmare till allt?

Eller är du nyfiken på vad som egentligen händer i din gamla hemkommun?

Anmäl dig till vårt nyhetsbrev och få de senaste nyheterna, bästa tipsen och de mest intressanta historierna från Luleå.

[Gå in på lulea.se/nyhetsbrev](https://lulea.se/nyhetsbrev)